

[Freddy Madsen.]

udbredt for jævne folk for at lære dem nøjsomhed og tålsomhed. Det er meget morsomt sagt, men i denne situation forekommer det aldeles utidigt, fordi netop det at sikre en folkeskole, som kan løse sine opgaver, sikre børnene en rimelig undervisning, er en så vigtig opgave, at den ikke hører ind under de gratis glæder i dette samfund.

Tiden tillader ikke, at man går i dybtgående enkeltheder, så man må nøjes med at tage nogle hovedpunkter. Selv om det var kritisabelt, var hr. Heinesens forslag dog et beskedent fremskridt, mens efter min opfattelse det foreliggende forslag er et direkte tilbageskridt.

Hvis vi først ser på formålsparagraffen, er der nogle meget bemærkelsesværdige forskelle. Det foreliggende forslag taler om kundskaber. Vi er ikke modstandere af kundskaber, tværtimod er vi enige i, at kundskabsniveauet i folkeskolen efterhånden er langt under det tilladelige minimum, men sådan som udtrykket efterhånden misbruges af højrekræfter, kan vi andre ikke undgå at få kuldegysninger. Det ligger ligesom helt åbent, at de intentioner, man har, er, at børnene er at sammenligne med nogle mekaniske robotter, der skal proppes noget i, således at de kan komme til at give de rigtige svar, når man trykker på de rigtige knapper. I modsætning til det ønsker vi, at der skal gives eleverne viden og indsigt i naturens og samfundets lovmæssighed byggede på et sandt humanistisk og demokratisk grundlag og med det klare sigte, at eleverne bliver bevidst om deres ansvar i udviklingen af de samfundsmæssige fremskridt.

På den baggrund vil vi foretrække — og det forstår jeg sådan set også på undervisningsministeren i dag — den målsætning, der er indeholdt i hr. Heinesens formålsparagraf, omend den trænger til nogle tilføjelser med henblik på børnenes opdragelse i en ånd af fred og venskab imellem folkene, som kunne indgå i den.

Men én ting er målsætning, noget andet er, om man lever op til at give skolen de fornødne muligheder for at løse opgaverne, og det er jo her, de afgørende svagheder ligger. Man nedsætter undervisningstiden, hvor der i virkeligheden er brug for en kraftig forøgelse.

Jeg skal bare tage et par eksempler fra de første klasser, fordi det efter min mening er her, de helt afgørende svagheder ligger. I den gældende lov har man for 1. til 2. skoleår 17-19 timer ugentlig. I det foreliggende lovforslag tales der om 15-20 timer. Nu har det jo været sædvane, at man så er landet på noget, der har lignet et gennemsnit. Hvis vi går hele planen igennem, vil vi se, at selv om vi holdt os til det gennemsnit, ville der faktisk være tale om en nedskæring af undervisningstiden. Men det, der efter vores opfattelse er endnu værre, er, at eftersom man har vedtaget de ulyksalige bloktilskud til kommunerne, må man regne med, at der vil være en stigende tendens til — og det er en forståelig tendens, med de besværligheder, kommunerne har — at det vil være minimumgrænserne, man vil lande på. Og det er i virkeligheden en katastrofal udvikling, for samtidig skal man tænke på, at man har nedskåret lektionsslængden fra 50 minutter til 45 minutter, og det kunne i og for sig være en fornuftig foranstaltning, hvis man samtidig udvidede antallet af lektioner. Det, der er behov for, er i virkeligheden — hvis man skal løse en række af de opgaver, som mange i denne debat taler om at de vil løse — under alle omstændigheder en kraftig udvidelse af lektionstallet først og fremmest på de første klassetrin.

Der tales her bevingede ord om danskundervisningen. Jeg er helt enig i, at det er katastrofalt, hvilke vilkår man byder danskundervisningen i folkeskolen på nuværende tidspunkt. Og så siger undervisningsministeren nogle ord om, at hun er godt klar over, at det også er et ressourcespørgsmål, men nu vil hun appellere til undervisningsudvalget om, at vi uden at bruge ressourcer altså også på det område holder os til de gratis glæder og så forsøger at løse det problem. Ja men det problem er uløseligt, medmindre man erkender, at der må en forlængelse til. Hvis vi kigger på bare et par af vore nabolande, vil vi også se, at man dér har flere lektioner, og at det naturligvis hænger sammen med, at man dér har et betydeligt større lektionstal, når det drejer sig om modersmålet.

Hvis vi sammenligner den faktiske undervisningstid under hensyntagen til lektionsforkortelsen og de nedskårne minimumtal, viser det sig, at den er nedskåret med ca. 22